

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానము, హైదరాబాద్.

కె.సురేందర్, న్యాయమూర్తి

క్రిమినల్ అప్పీల్ నెం.1143 / 2012

తీర్పు తేదీ : 09.08.2024

ఎస్.సురేందర్

వర్యెస్

రాష్ట్రం తరపు సీబీఐ-ఏసీబీ, హైదరాబాద్

తీర్పు:

1. అవినీతి నిరోధక చట్టం, 1988లోని సెక్షన్ 13(2)తో చదువబడిన సెక్షన్ 13(1)(e) (సంక్షిప్తంగా “1988 చట్టం”) కింద రూ.6,48,000/- ఆదాయానికి మించిన ఆస్తులు కలిగి ఉన్నందుకు 1.10.2012 తేదీ నాటి CC No.13/2005 లో తీర్పు ప్రకారం దోషిగా నిర్ధారించబడి మరియు మూడేళ్ళ కఠిన కారాగార శిక్ష విధించబడినందుకు దానితో బాధపడుతూ, ప్రస్తుత అప్పీల్ దాఖలు చేయబడింది.
2. నిందితుడు తేదీ 01.05.1999 నుంచి 30.06.1999 వరకు ముషీరాబాద్ పోస్టాఫీస్ లో పోస్ట్ మ్యాన్ గా పనిచేశాడని ప్రాసిక్యూషన్ కేసు. ప్రకారం తేదీ 01.05.1999 నాటికి అప్పీలుదారుడు వద్ద రూ.7,320/- ఆస్తులు ఉండాల్సినట్లు దర్యాప్తులో తేలింది. అయితే 30.06.1999 నాటికి A1 వద్ద రూ.6,63,320/- ఉంది. ప్రాసిక్యూషన్ ప్రకారం, విచారణ సమయంలో A1 మరియు A2 యొక్క ఆదాయం రూ.10,996/-, రూ.3,298.80ps పైసలు ఖర్చు చేశారు. దీని ప్రకారం ఆదాయానికిమించి రూ.6,48,302.80ps కలిగిఉన్నాడు.
3. తేదీ 01.05.1999 నుంచి 30.06.1999 మధ్య కాలానికి మాత్రమే దర్యాప్తు జరిగింది, ఎందుకంటే A1 వద్ద తేదీ 27.05.1999న రూ.2,04,000/- మొత్తాలను జమ చేయబడింది, తేదీ 31.05.1999న రూ.2,04,000/- తేదీ 31.05.1999న రూ.2,04,000/- జమ చేయబడింది. అతడు తేదీ 03.06.1999 మరియు 04.06.1999తేదీ నాటి మధ్య రూ.2,00,000/- తో కిసాన్ వికాస్ పత్రాలను (KVPs) కొనుగోలు చేశాడు.
4. రూ.6,48,302.80ps ఆదాయానికి మించిన ఆస్తుల కేసులో అప్పీలుదారుడు, భార్య A2 ఇద్దరిపై సెంట్రల్ బ్యూరో ఆఫ్ ఇన్వెస్టిగేషన్ (CBI) చార్జిషీట్ దాఖలు చేసింది. కేసు మొత్తం MIS డిపాజిట్లు, కొనుగోలు చేసిన KVPs లపై ఆధారపడి ఉంది.

5. సాక్షులు P.Ws.1 నుండి 12 వరకు మరియు డాక్యుమెంటరీ సాక్ష్యం Exs.P1 నుండి P57 వరకు విచారించిన ప్రత్యేక జడ్జి, అప్పీలుదారుడు రూ.6,48,302.80ps కలిగి ఉన్నట్లు నిర్ధారించారు. అయితే MIS ఖాతా తెరిచినట్లు అంగీకరించినప్పటికీ KVPs లు, డిపాజిట్ల కొనుగోళ్లలో ఆమె భాగస్వామి కాదనే కారణంతో భార్య A2ను నిర్దోషిగా ప్రకటించింది. రూ.48,000/- A2 యొక్క MIS ఖాతాలో జమ చేయబడింది. కేవలం రూ.48,000/- ఆమె పేరు మీద డిపాజిట్ చేసినంత మాత్రాన, ఆదాయానికి మించిన ఆస్తులు సంపాదించినందుకు ఆమెను A1యొక్క ప్రేరేపకురాలుగా పరిగణించలేమని ప్రత్యేక జడ్జి నిర్ధారించారు .

6. పోస్టాఫీస్ లోని ఎంట్రీ ఖాతాలో జమ అయిన మొత్తం, kvp ల కొనుగోళ్లు కూడా తన సోదరుడు శ్రీనివాస్ అందించిన నగదు నుంచి వచ్చాయని అప్పీలుదారుడు మొదటి నుంచి చెబుతున్నారని అప్పీలుదారుడు తరపు న్యాయవాది వాదించారు. అప్పీలుదారుడు పోస్ట్ మ్యాన్ అని, తన అధికారిక పదవిని దుర్వినియోగం చేసి రెండు నెలల వ్యవధిలో ఇంత భారీ మొత్తాలు సంపాదించే ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదన్నారు. పోస్ట్ మ్యాన్ గా విధులు నిర్వహిస్తున్న సమయంలో అప్పీలుదారుడు చేసిన చట్టవ్యతిరేక చర్యలను రుజువు చేయాల్సిన బాధ్యత ప్రాసిక్యూషన్ పై ఉంది. అంత పెద్ద మొత్తంలో నగదును కలిగి ఉండటానికి అతను చేసిన చర్యలేమిటో ప్రాసిక్యూషన్ రుజువు చేయకపోతే, ప్రాసిక్యూషన్ నిలబడదు. ఆ నగదు తనది కాదని, తన సోదరుడిదని అప్పీలుదారుడు పదేపదే చెబుతూ వస్తున్నారు. ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో శిక్షను రద్దుచెయ్యాల్సి ఉంటుంది.

7. మరోవైపు, ఆ నగదు తన సోదరుడికి చెందినదని అప్పీలుదారుడు పేర్కొన్నప్పటికీ, అతని వాదనను రుజువు చేయడానికి అతని సోదరుడిని కోర్టు ముందు విచారించలేదని సిబిఐ ప్రత్యేక పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ వాదించారు. వాస్తవానికి ఆ మొత్తాన్ని MIS ఖాతాలో జమ చేసి KVPs లను కొనుగోలు చేసి ఆంధ్రాబ్యాంకులో KVPs లను డిపాజిట్ చేసి రుణం పొందారు. అది అక్రమంగా డబ్బు సంపాదించడంలో అప్పీలుదారుడు ప్రమేయాన్ని ప్రతిబింబిస్తుంది మరియు ఆ మొత్తాన్ని కలిగి ఉన్నట్లు రుజువు చేయాల్సిన బాధ్యత అప్పీలుదారుపై ఉంటుంది.

8. అది అవినీతి నిరోధక చట్టం, 1988లోని సెక్షన్ 13(1)(E)ని సంగ్రహించడానికి సంబంధించినది.

"సెక్షన్ 13(1)(A): ప్రభుత్వోద్యోగి నేరపూరిత దుష్ప్రవర్తన నేరానికి పాల్పడినట్లు చెప్పబడింది,-

(ఎ)-----

(బి)-----

(సి)-----

(డి)....

(ఇ) అతడు లేదా అతని తరపున ఎవరైనా వ్యక్తి, తన పదవీ కాలంలో ఎప్పుడైనా, తనకు తెలిసిన ఆదాయ వనరులకు మించిన ఆర్థిక వనరులు లేదా ఆస్తులను సంతృప్తికరంగా లెక్కించలేని ఆధీనంలో ఉంటే.

వివరణ:- ఈ సెక్షన్ యొక్క ప్రయోజనాల కోసం, "తెలిసిన ఆదాయ వనరులు" అంటే ఏదైనా చట్టబద్ధమైన మూలం నుండి పొందిన ఆదాయం మరియు అటువంటి రశీదు ప్రస్తుతానికి ప్రభుత్వ ఉద్యోగికి వర్తించే ఏదైనా చట్టం, నియమాలు లేదా ఉత్తర్వుల నిబంధనలకు అనుగుణంగా తెలియజేయబడింది."

9. ఆ చట్టంలోని సెక్షన్ 13(1)(ఇ) ప్రకారం ఒక ప్రభుత్వోద్యోగి తనకు తెలిసిన ఆదాయ వనరులతో సంతృప్తికరంగా లెక్కించలేని ఆస్తులను కలిగి ఉంటే, అది తనకు తెలిసిన ఆదాయ వనరులకు మించిన ఆస్తులను కలిగి ఉండటం శిక్షార్హమైన నేరం అని స్పష్టం చేసింది. సెక్షన్ 13(1)(ఇ)కు ఇచ్చిన వివరణ ప్రకారం, తెలిసిన ఆదాయ వనరు అంటే ఏదైనా చట్టబద్ధమైన మూలం నుండి ఆదాయం పొంది ఉండాలి మరియు అటువంటి రశీదులు ప్రస్తుతానికి వర్తించే ఏదైనా చట్టం, నియమాలు లేదా ఆర్డర్ యొక్క నిబంధనలకు అనుగుణంగా తెలియజేయాలి.

10. KVPsల కొనుగోలు, MIS లో జమ చేసిన మొత్తాన్ని అప్పీలుదారుడు వివాదాస్పదం చేయలేదు. అయితే ఈ మొత్తాలను తన సోదరుడి నుంచి అందుకున్నట్లు పేర్కొన్నాడు. ఆ మొత్తం తన సోదరుడికి చెందుతుందని అప్పీలుదారుడు నిర్దిష్ట పిటిషన్ దాఖలు చేసిన తర్వాత, అతను తన సోదరుడిని కోర్టుకు పిలిపించి, డిఫెన్స్ లో సాక్షిగా విచారించాలి. అప్పీలుదారుడు తన సోదరుడికి సమన్లు జారీ చేయడానికి ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోలేదు. KVPs కొనుగోలుకు వచ్చిన మొత్తం, MIS ఖాతాలో రూ.6,56,000/- డిపాజిట్ల గురించి ఆయన తన శాఖకు తెలియజేయలేదు.

11. కేసులో ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో అప్పీలుదారుడు తన సోదరుడి నుంచి ఆ మొత్తాన్ని అందుకున్నాడని చెప్పడం సరిపోదు. సదరు మొత్తాన్ని కలిగి ఉన్నట్లు రుజువు చేయాల్సిన బాధ్యత అప్పీలుదారుపై ఉంటుంది తప్ప అందుకు విరుద్ధంగా కాదు. KVPs లు, MIS డిపాజిట్లకు సంబంధించిన సంబంధిత పత్రాలను సేకరించడం ద్వారా అప్పీలుదారుడు ఆదాయానికి మించిన ఆస్తులు కలిగి ఉన్నాడని రుజువు చేసే ప్రాథమిక బాధ్యతను ప్రాసిక్యూషన్ అధిగమించింది. ఆ డిపాజిట్లు, KVPs ల కొనుగోళ్లు వివాదాస్పదం కావు. ఇంతకుముందే చర్చించినట్లుగా, P.C.చట్టంలోని సెక్షన్ 13(1)(e) ప్రకారం తనపై మోపిన భారాన్ని తీర్చడానికి తన సోదరుడి నుంచి ఆ మొత్తాలు వచ్చాయని చెప్పుకోవడం సరిపోదు.

12. అప్పీలుదారుడు నిధుల మూలాలను నిరూపించాల్సిన బాధ్యత ప్రాసిక్యూషన్ దేనని అప్పీలుదారుడు తరపు న్యాయవాది వాదించడం పూర్తిగా చట్టానికి విరుద్ధం. నిజానికి అది మరో రకంగా ఉంది. తనకు తెలిసిన ఆదాయము తోనే ఆస్తులను పొంది ఉన్నట్లు రుజువు చేయాల్సిన బాధ్యత అప్పీలుదారుపై ఉంటుంది.

13. కింది కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పులో నాకు ఎలాంటి లోపం కనిపించడం లేదు. అప్పీలుదారుడు లేవనెత్తిన అంశాలను కూడా కొనసాగించలేను. అయితే మూడేళ్ల జైలు శిక్షను ఏడాదికి కుదించాము.

14. దీని ప్రకారం, క్రిమినల్ అప్పీల్ పాక్షికంగా అనుమతించబడుతుంది. అప్పీలుదారు బెయిల్ పై ఉన్నందున, ట్రయల్ కోర్ట్ అప్పీలుదారుని హాజరుపరచాలని మరియు మిగిలిన శిక్షా కాలాన్ని అనుభవించడానికి అతన్ని జైలుకు పంపాలని ఆదేశించబడింది. రిమాండ్ వ్యవధి, ఏదైనా ఉంటే, సెక్షన్ 428 Cr.PC కింద మినహాయింపు ఇవ్వబడుతుంది.

క్రిమినల్ అప్పీల్ పాక్షికంగా అనుమతించబడుతుంది. అప్పీలుదారు బెయిల్ పై ఉన్నందున, ట్రయల్ కోర్ట్ అప్పీలుదారుని హాజరుపరచాలని మరియు మిగిలిన శిక్షా కాలాన్ని అనుభవించడానికి అతన్ని జైలుకు పంపాలని ఆదేశించబడింది. రిమాండ్ వ్యవధి, ఏదైనా ఉంటే, సెక్షన్ 428 Cr.PC కింద మినహాయింపు ఇవ్వబడుతుంది.